

RESEÑA DE LIBROS

Feiraco, Sociedade Cooperativa, baixo a coordinación editorial de X. Amancio LIÑARES GIRAUT, vén de publicar, co gallo dos seus vintecinco anos de vida, dous libros:

Feiraco, 25 anos (1969-1994). Un modelo de agroindustria cooperativa, Feiraco s. coop., Negreira, 1996.

Feiraco e o Val de Barcala. Un camiño de progreso, Feiraco s. coop., Negreira, 1996.

Dicimos dous libros e non unha obra con dous volumes porque, seguindo o criterio do seu editor, Amancio Liñares, "son dúas obras abondo diferentes, con entidade propia, de seu. Quizais habería que aludir a dous libros complementarios nados dunha mesma idea, elaborados en análogas coordenadas espacio-temporais da que se obtiveron dúas obras da mesma fornada, pero pezas distintas".

Pola miña parte diría que os dous libros son dúas xoias nas que participaron 125 colaboradores que foron capaces de realizar un traballo orixinal polo marco xeográfico no que se desenvolve, científico pola valía dos coautores nese eido, así coma divulgativo pola linguaxe e estilo empregados, e mesmo emotivo porque relata unha experiencia humana, contada polos seus propios autores, ás veces con contido crítico e sempre chea de sentimentos.

Quixeramos destacar tres aspectos dos libros publicados por Feiraco:

- 1.º O marco xeográfico do estudio é a *Comarca natural "O Val de Barcala"*, rompendo así co xeito dominante de enfocar este tipo de traballos, que adoitan escolle-lo ámbito provincial ou municipal como marco territorial, ámbalas dúas divisións administrativas artificiosas, que non responden a problemáticas homoxéneas nin a territorios con recursos semellantes, nin tan sequera ó marco das relacións humanas habituais. Un grande acerto, case novidoso, é o de poder contar cun estudio comarcal onde son analizadas moitas das situacións baixo perspectivas históricas e de futuro contadas por actores destacados e involucrados neste escenario comarcal.

- 2.º O ben relatado e fundamentado estudio do papel que tivo unha sociedade, organizada baixo parámetros cooperativos, no desenvolvemento dunha comarca en comparación con outras similares.
- 3.º A liberdade de opinión, e mesmo de crítica, dos autores dos libros, que lles permite ós lectores formaren un criterio cabal da situación do noso mundo rural a través do tempo.

Permítasenos aplaudir esta iniciativa de Feiraco e o traballo de Amancio Liñares, así como o gran traballo de impresión realizado por Grafinova, s.a.

Antonio Fernández Oca

A CRISE SOVIÉTICA DESDE UNHA PERSPECTIVA NON EUROPEA

URSS: LA CRISIS DE LA RAZON MODERNA. Blas M. Alberti y Félix G. Schuster. Colección Antropología. Editorial Tekné. 1995. Buenos Aires. Págs. 155.

Neste breve pero moi interesante libro, os seus autores, profesores respectivamente de Antropoloxía e Filosofía na Universidade de Buenos Aires, analizan o "apresurado epílogo" da experiencia política soviética á luz do pensamento marxista e desde unha perspectiva crítica e teórica. Para o profesor Alberti, quen hai algún tempo pronunciara unha conferencia en Vigo sobre o tema, o fracaso do socialismo realmente existente, que tantas expectativas espertara en amplos sectores da humanidade, pon en cuestión todo o edificio racionalista do Occidente moderno. Con este punto de partida, a desintegración soviética e a caída do socialismo real constitúen o principal argumento dun discurso que alerta sobre os perigos da aplicación das perspectivas eurocéntricas a culturas extraeuropeas e dotadas de tradicións consolidadas, material e espiritualmente diferentes.

Desde o punto de vista teórico, inician a súa reflexión delimitando os perfís dos dous eixes (o dogmatismo e o problema da teoría e a práctica) sobre os que pasan a referenciar algúns conceptos clave do pensamento marxista e moi especialmente o da evolución histórica, o do suxeito da historia, a noción do social, ou a especificidade do político. No progresivo distanciamento entre a teoría e a realidade radica a progresiva canonización do marxismo que ten por expresión máis acabada, afirman, a ortodoxia. Nesa orde de ideas, ó tempo que reivindicaban o valor do marxismo e unha nova lectura de Marx, contextualizan os antecedentes da Revolución de Outubro na polémica que no seu tempo enfrontou ós marxistas en relación a Rusia, con especial observación das diferencias de criterio sostidas por Engels e Marx, particularmente no que se refire á concepción do determinismo histórico e á posibilidade mesma da Revolución.

Esta é obxecto de análise no capítulo II ("La Revolución Rusa, condiciones teóricas, históricas y políticas"). Nel faise unha descrición dos principais contornos da Rusia de principios de século, das súas características máis sobresaíntes, con especial atención á súa dimensión e tradición expansionista. Concisa e claramente preséntanse as diferencias e relacións existentes entre populistas e bolcheviques, a convicción acerca da inevitabilidade do socialismo, ou como as condicións particulares do cambio revolucionario en Rusia determinaron unha visión monista da historia e da sociedade que afectou á polémica socialista a escala mundial. A través do seguimento dos enfrontamentos teóricos e políticos, os autores detéñense no concepto leninista de partido que catalogan como unha elaboración intelectualista á marxe do espontaneísmo do movemento obreiro.

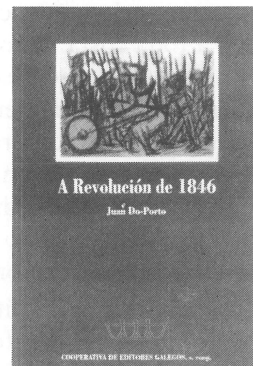
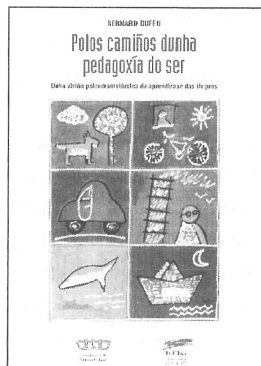
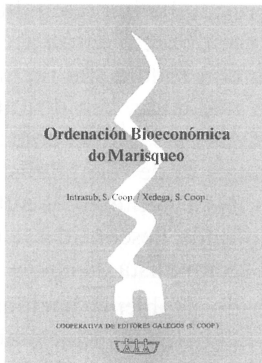
Cando analizan, no terceiro capítulo, a toma do poder polos bolcheviques poñen o acento na soidade de Lenin fronte ó Partido como froito da concreción daquela dicotomía inicial: dunha clara aposta pola realidade, deixando de lado a teoría fronte a quen se nega a observala sen os prismas interpretativos por canto aquela non encaixa no seu marco teórico e resultaba imprescindible forzala a toda costa. A toma do poder en Rusia tería por obxecto entón acelerar o proceso de madurez revolucionaria que chegaría con toda a súa forza ó Occidente europeo moderno e industrial. Pero a terca realidade, ben distinta, comunicaba todo o contrario ó constatarse que as convulsións daquel comezo de século producíanse en países atrasados ou semifeudais onde o capitalismo era apenas apreciable e sinónimo de poder estranxeiro. Nese contexto os autores destacan tamén como un rexistro importante, a profunda desconsideración da propia historia que non entraba no código marxista racionalista da época.

Os dous últimos capítulos, referidos ó tratamento do problema nacional, non decepcionarán ó lector. Descríbese con precisión e coherencia o inevitable proceso de rusificación dos bolcheviques; a substitución do principio de autodeterminación polo de unidade; o adeus ó federativo e a benvida á unión; a contraposición da centralización e a autonomía; a mínima duración daquel período, tantas veces ensalzado, da asunción benevolente e xenerosa dos problemas das nacionalidades nos primeiros anos do bolchevismo. Máis alá da difícil coxuntura da guerra civil, a concepción democrática do problema nacional cedeu posicións moi axiña á progresiva subordinación ós confusos intereses do socialismo e do proletariado (o socialismo sobrepasaba á nacionalidade). A rusificación, din os autores, realizouse cunha grande intransixencia doutrinaria, partindo dunha superioridade cultural respecto ós pobos atrasados, certamente non agardada. A mentalidade burocrática e gran rusa comezaron a fundirse a medida que os factores de rusificación (Exército, sindicato, partido) se consolidaban no escenario político. Outra vez, teoricamente, os problemas de coexistencia intercultural deberían quedar resoltos pola homoxeneización que inevitablemente habería de impoñer a inercia simplificadora tanto no capitalismo coma no socialismo. E nada máis lonxe da realidade.

É este pois un libro pouco común e certamente atrevido que aborda desde unha perspectiva orixinal un dos fenómenos máis transcendentais do presente século. Faino ademais teoricamente, tendo en conta os feitos pero alonxado deles, e desde a loable distancia que impón unha visión non estrictamente europea.

Xulio Ríos.

COOPERATIVA DE EDITORES GALEGOS, S. COOP.

MANUAIS DO COOPERATIVISTA.

ANOVAMENTO DOS MÉTODOS EDUCATIVOS.

DOCUMENTOS FUNDAMENTAIS DA HISTORIA.

R/. San Xulián, 14 • 36002 Pontevedra • Telf./Fax: 986 - 86 23 70